STUREN OP JEUGDHULP

Rekenkamer Waadhoeke 5 september 2023

Deze presentatie

- Aanleiding
- Aanpak
  - Doel
  - Onderzoeksmethoden
- Sturingsruimte
- Bevindingen
- Aanbevelingen

Aanleiding

- Stijgende vraag en oplopende kosten in veel gemeenten, waaronder Waadhoeke
- Belangstelling raad

Doel

- Inzicht in ontwikkelingen in de jeugdhulp
- Inzicht in invulling sturingsmogelijkheden
- Inzicht in eventuele verbeteringen

Onderzoeksmethoden

- Deskresearch
  - Documentanalyse
  - Analyse cijfermateriaal
  - Communicatie van en naar raad
- Interviews ambtelijke organisatie en portefeuillehouder
- Input raadsleden
  - Enquête onder raadsleden
  - Groepsgesprek met raadsleden
- Interviews zorgaanbieder

Sturingsruimte gemeenten

- Sturen op de toegang
  - Samenwerking met huisartsen
  - Laagdrempelige toegang
- Inkoop en bekostiging
  - Regionale samenwerking
  - Invulling contractmanagement
- Focus op transformatiedoelen
  - Integraal
  - Preventie
  - Samenwerking met aanbieders en voorveld
- Sturen op financiën
  - Verbeteren monitoring
- Sturen op effectiviteit zorg
  - Van duidelijke doelen naar sturen op resultaten

Invloed van inzet sturingsinstrumenten op aard, omvang en uitgaven jeugdhulp niet precies vast te stellen, maar beperkte invloed op een complex domein

Tabel 1: Indicatieve scores beleidsvrijheid per cluster

Cluster	Omvang cluster Gemeentefonds (begroting 2018, x miljoen euro)	Indicatieve score
Inkomen en participatie	2.953	2
Bestuur en algemene ondersteuning	1.858	2
Jeugd	3.842	3
Educatie	2.027	3
Samenkracht en burgerparticipatie	554	3
Maatschappelijke ondersteuning	6.280	4
Openbare Orde en Veiligheid	1.693	4
Volksgezondheid	172	4
Riolering en reiniging	-568	5
Infrastructuur en gebiedsontwikkeling	4.591	7
Onroerende Zaakbelastingen	-2.654	8
Overige eigen middelen	400	8
Cultuur en Ontspanning	3.593	9
Totaal	**24.742**	

Bron: bijlage II van dit advies.

Bron: ROB, 2019.

Positie van de raad: uitdagingen en aangrijpingspunten

- Aard van het bestuurlijk proces
  - Mate van politieke discussie
- Bestuurscultuur
  - Rolinvulling zoals gewenst versus rolinvulling in de praktijk
- Bestuurlijke context
  - Jeugdhulp is complex en continu in verandering

Ontwikkelingen

- Sinds decentralisatie is aantal hulpvragen toegenomen en problematiek complexer geworden
- Mede door coronapandemie
- Uitgaven aan jeugdhulp zijn gestegen
- Verschil tussen werkelijk en begrote kosten is kleiner geworden

Sturen op de toegang

- Lichte zorg en ondersteuning door gebiedsteams
- Vindplaatsgericht werken; scholen, kinderopvang
- Versterken (samenwerking met) voorliggend veld
- POH-ers bij de huisartsen
- Vanuit gebiedsteam niet actief gestuurd op GI’s

Inkoop en bekostiging

- Inkoop van jeugdhulp en accounthouderschap overwegend op regionaal niveau via SDF
- Uitvoering, administratie, monitoring en ondersteuning door de Dienst NWF
- Resultaatafspraken en –sturing op casusniveau

Focus op transformatiedoelen

- Gebiedsteam werkt integraal via buddysysteem
- Intensievere sturing op aanbieders
- Intensievere samenwerking met het voorliggend veld
- Door grote vraag naar jeugdhulp komen gebiedsteams onvoldoende toe aan lichte zorg en ondersteuning

Sturen op financiën

- Zicht op de ontwikkelingen in de zorgvraag en de kosten van jeugdhulp
- Monitoringsgesprekken met de Dienst NWF (ambtelijk en bestuurlijk)
- Aandacht voor kostenbewustzijn in de uitvoering
- Verschil tussen begrote en werkelijke kosten wordt kleiner

Sturen op effectiviteit zorg

- Beleidsdoelstellingen niet duidelijk en meetbaar geformuleerd, resultaten op niveau gemeente niet (helder) weer te geven
- Op casusniveau gesprekken over resultaten
- Afschalen van zorg door aanbieders is lastig te beïnvloeden door de gemeente

Rol van de raad

- Financiële kaders worden via de reguliere P&C-cyclus gesteld
- Geen duidelijke beleidsambities, doelen en indicatoren
- Onvoldoende invulling kaderstellende en controlerende rol
  - Raadsleden ervaren onvoldoende grip op beslissingen
  - Onvoldoende (passende) informatie
  - Informatievoorziening meer aanbod- dan vraaggestuurd
- Door de raad gewenste informatie
  - Terugkoppeling aan de hand van doelstellingen
  - Inzicht in cliëntervaring en praktijkervaringen professionals
  - Een duidelijk financieel overzicht

Aanbevelingen

- Raad actief betrekken bij ontwikkelingen jeugdhulp door college
- Maak afspraken over informatievoorziening
- Neem als raad initiatief tot meer en betere informatievoorziening
- Dring aan op sterkere inhoudelijke verantwoording
- Verbeter oordeelsvorming en gesprek over SDF

Rekenkamer Waadhoeke
dr. M.S. (Marsha) de Vries CPC
drs. J.H. (Jet) Lepage MPA
dr. R.J. (Rick) Anderson

Vragen?